

TPSO
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

โครงการศึกษาการส่งเสริมผู้ประกอบการไทย
ในการเปลี่ยนผ่าน
ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
ควบคู่กับ
การพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล และการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เป็นประเด็นที่ทุกภาคส่วนทั่วโลกให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าอย่างกว้างขวาง รวมถึงมาตรการทางการค้าแนวใหม่ นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการกระบวนการผลิต การติดตาม และการกำจัดของเสีย/ขยะให้มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการศึกษาแนวทางส่งเสริมผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ให้สามารถเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่ (Twin Transition) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อรับมือกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและสร้างความสามารถในการแข่งขันทางการค้าอย่างยั่งยืน พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับภาครัฐและแนวทางสำหรับภาคเอกชน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา และวิเคราะห์แนวทาง การเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่ แรงจูงใจ และปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริม ให้การเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่ ประสบความสำเร็จ (Success Factors) โดยศึกษาจากองค์กร /หน่วยงานต้นแบบ

เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สำหรับภาครัฐ และแนวทาง การเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่ สำหรับภาคเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมสำคัญ ให้สามารถ ดำเนินธุรกิจและปรับตัวรองรับแนวโน้ม ทางการค้าในอนาคต

การดำเนินโครงการ

คัดเลือกอุตสาหกรรมสำคัญ

ศึกษาวรรณกรรมปริทัศน์

ประชุมกลุ่มย่อย และลงพื้นที่ เพื่อศึกษาเชิงลึก

ประมวลผล และวิเคราะห์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับภาครัฐ และแนวทางการเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่ สำหรับภาคเอกชน

อุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย

ส่งออก
ปี 67

▲ 5.53%
จากปี 66

นำเข้า
ปี 67

▲ 4.90%
จากปี 66

อัตราการเติบโตการผลิตเฉลี่ยโดยรวม
ปี 66-67

▼ 15%

ดัชนีแรงงาน

92 ▼ 6%จากปี 66
▼ 8%จากปีฐาน (ปี64)

ดัชนีผลิตภาพแรงงาน

94 ▲ 6%จากปี 66
▼ 6%จากปีฐาน (ปี64)

เงินลงทุนจากโรงงาน
ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ปี 67
215,236
ล้านบาท

ในปี 2567 การค้าสิ่งทอและเครื่องแต่งกายไทย
เติบโต รวมทั้งมีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้น
อย่างไรก็ตาม ยังเผชิญความท้าทาย จากผลิตภาพ
และจำนวนแรงงานที่ลดลง ตลอดจนการแข่งขัน
ที่สูงขึ้น

จุดเด่น

- การวิจัยและพัฒนาใช้วัสดุ
ทางเลือกที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม
- การออกแบบที่มีความเป็น
เอกลักษณ์และก้าวหน้า
ตามยุคสมัย
- การสนับสนุนผู้ประกอบการ
ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จุดด้อย

- ข้อจำกัดด้านมาตรฐาน
และระบบการรับรอง
- ข้อจำกัดด้านเงินทุน
และโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุน
- ข้อจำกัดด้านตลาด
และการแข่งขัน
- ข้อจำกัดด้านกำลังคน
และความรู้

โอกาส

- การเติบโตของนวัตกรรมวัสดุ
และเส้นใยสิ่งทอเฉพาะทาง
- การขยายตัวของตลาด
ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน
- โอกาสจากการนำเทคโนโลยี
มาปรับใช้ในกระบวนการผลิต
และการจัดการ

ความท้าทาย

- การแข่งขันกับประเทศ
ที่มีห่วงโซ่อุตสาหกรรม
ครบวงจร
- การปรับตัวต่อกฎระเบียบ
ระหว่างประเทศ
ที่เปลี่ยนแปลงเร็ว
- การลดลงของประชากร
และแรงงาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานภาครัฐ

การสนับสนุนการสร้างคลัสเตอร์ (Cluster) อุตสาหกรรม

มุ่งแก้ปัญหาในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม ด้วยการส่งเสริมการรวมกลุ่ม
ผู้ประกอบการทั้งรายใหญ่และ SMEs เพื่อยกระดับสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยภาครัฐจะสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน โครงการฝึกอบรม
สิทธิประโยชน์ และกลไกประสานงานในระดับคลัสเตอร์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ
ในการแข่งขันและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว

มาตรการยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย

มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี ความรู้ และต้นทุนในทุกขั้นตอนการผลิต
ผ่านการสนับสนุนเงินทุนแบบจำแนกตามประเภทผู้ประกอบการและเครื่องจักร โดยเน้น
การส่งเสริมการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย วัสดุยั่งยืน และระบบจัดการสิ่งแวดล้อม
เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยสู่มาตรฐานสากล

นโยบายเพื่อยกระดับสิ่งทอแบบหมุนเวียน

มุ่งส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผ่านการสนับสนุน
ผู้ประกอบการไทยให้เข้าถึงมาตรฐานสากลและระบบตรวจสอบย้อนกลับด้วยเทคโนโลยี
ดิจิทัล เพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านองค์ความรู้ ต้นทุน และการเข้าถึงกฎระเบียบสิ่งแวดล้อม
ทั้งในและต่างประเทศ

นโยบายตลาดนำมาตรฐาน : ขับเคลื่อนสิ่งทอและเครื่องแต่งกายไทย ด้วยข้อมูลคู่ค้าและกฎระเบียบสากล

มีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องแต่งกายไทย
ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลก โดยผลักดันการใช้ข้อมูลคู่ค้า
และกฎระเบียบสากลเพื่อกำหนดแนวทางการผลิตและมาตรฐาน อีกทั้ง การส่งเสริม
การจัดตั้งศูนย์ข้อมูล มาตรการจูงใจทางภาษี แพลตฟอร์มข้อมูลผลิตภัณฑ์ และเครือข่าย
วัสดุเหลือใช้ เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเข้าสู่ตลาดโลกอย่างมีคุณภาพ
และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะแนวทางการเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่ สำหรับภาคเอกชน

การส่งเสริมและขับเคลื่อนนวัตกรรม
และวัสดุทางเลือก

การยกระดับการผลิต
ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและการปรับตัว
ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์เฉพาะทาง

การยกระดับทักษะแรงงานให้พร้อมทั้งเทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม

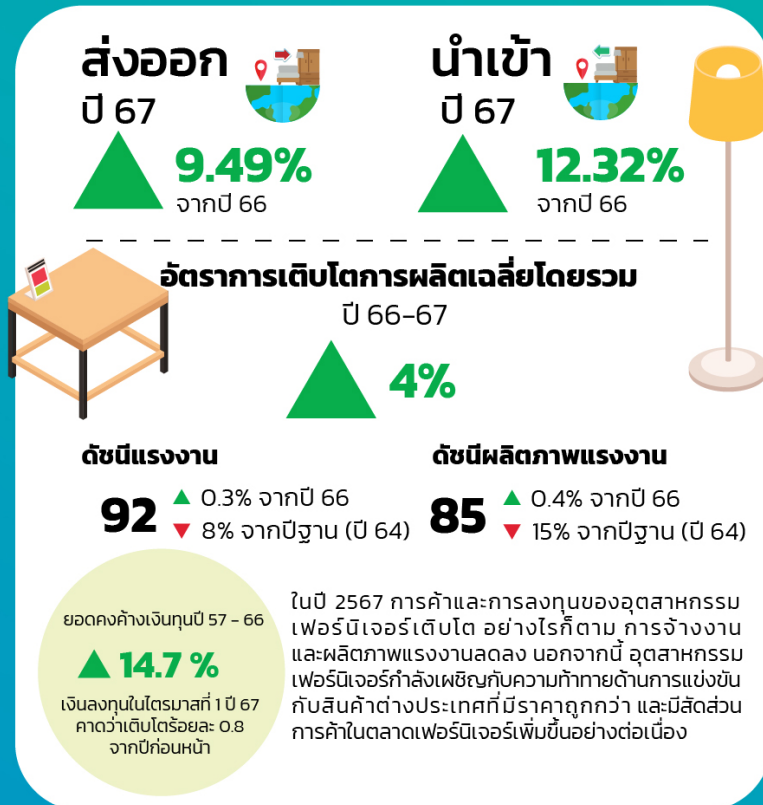
การพัฒนากลยุทธ์การตลาดและแบรนด์ (Branding)

การปรับกระบวนการตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน

การใช้ประโยชน์จากมาตรการสนับสนุนของภาครัฐ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน

อุตสาหกรรม เฟอร์นิเจอร์

จุดเด่น

- ความสามารถด้านการออกแบบที่มีเอกลักษณ์และร่วมสมัย
- การเริ่มต้นประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการออกแบบและการผลิต
- การสนับสนุนจากภาครัฐในการออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยี
- ความตระหนักในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดด้อย

- ข้อจำกัดด้านเงินทุนและการสนับสนุนเชิงระบบ
- ต้นทุนการผลิตและระบบเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล
- ข้อจำกัดด้านแรงงานและองค์ความรู้
- ปัญหาด้านวัตถุดิบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- ข้อจำกัดด้านระบบนิเวศภาคธุรกิจและความร่วมมือระดับภูมิภาค
- ข้อจำกัดอุปทานวัสดุเหลือใช้

โอกาส

- การเติบโตของตลาดวัสดุทางเลือกและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป
- การเปิดตลาดผ่านกลไกจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
- การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ

ความท้าทาย

- ความสามารถในการแข่งขันเชิงโครงสร้างที่จำกัด
- ความเข้มงวดของกฎระเบียบจากประเทศคู่ค้า
- ความเสี่ยงจากความผันผวนของวัตถุดิบนำเข้า

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานภาครัฐ

การสนับสนุนการสร้างคลัสเตอร์ (Cluster) อุตสาหกรรม

มีเป้าหมายเพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการไทยสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและยังยืนผ่านการสนับสนุนของภาครัฐด้วยการจัดตั้งคลัสเตอร์ในพื้นที่ศักยภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ เครื่องจักรหนัก ระบบสาธารณูปโภค การอบรมบุคลากรในอุตสาหกรรม การเข้าถึงช่องทางตลาด และการสนับสนุนเงินทุน เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มผลิต พัฒนา และแข่งขันในระดับสากลอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

โปรแกรมการเสริมสร้างศักยภาพด้านดิจิทัลและการตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมให้กับตลาดแรงงาน

มุ่งยกระดับทักษะของแรงงานในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ โดยภาครัฐส่งเสริมผ่านหลักสูตรอบรม การรับรองวิชาชีพ และความร่วมมือกับภาคการศึกษาและเอกชน เพื่อเตรียมแรงงานทั้งในระบบและผู้สนใจใหม่ ให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

นโยบายตลาดนำมาตรฐาน: ขับเคลื่อนเฟอร์นิเจอร์ไทยด้วยข้อมูลคู่ค้าและกฎระเบียบสากล

มีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไทยในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลก โดยผลักดันการใช้ข้อมูลคู่ค้าและกฎระเบียบสากลในการกำหนดแนวทางการผลิตและมาตรฐาน อีกทั้ง การส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลมาตรการจูงใจทางภาษี ยกระดับมาตรการสนับสนุนและเครือข่ายวัสดุเหลือใช้ เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไทยเข้าสู่ตลาดโลกอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะแนวทางการเปลี่ยนผ่านแบบควบคู่สำหรับภาคเอกชน

การลงทุนในระบบออกแบบและเทคโนโลยีดิจิทัลในการผลิต

การพัฒนาทักษะแรงงาน และผู้ประกอบการในด้านดิจิทัลและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนากลยุทธ์การตลาดบนฐานความยั่งยืน

การสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาครัฐ

การรวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในตลาด

การเข้าถึงเงินทุนสนับสนุน